

Bergvesenet

Postboks 3021, 7002 Trondheim

Rapportarkivet

Bergvesenet rapport nr BV 1180	Intern Journal nr	Internt arkiv nr	Rapport lokalisering Trondheim	Gradering Åpen
Kommer fra ..arkiv USB	Ekstern rapport nr USB 8/75	Oversendt fra	Fortrolig pga	Fortrolig fra dato:
Tittel Befaring av Statens kisanvisninger i Ranafeltet				
Forfatter Sverre Svinndal		Dato 04.11 1975	Bedrift USB	
Kommune Rana	Fylke Nordland	Bergdistrikt Nordlandske	1: 50 000 kartblad 19271 20274	1: 250 000 kartblad
Fagområde Befaring	Dokument type		Forekomster Rana kisforekomster	
Råstofftype Malm/metall	Emneord Cu Zn Pb			
Sammendrag Rapporten omhandler befaring til de forskjellige kisdragene i Ranaområdet Reinfjellet Moss gruve Skistua - Breifonn - Vassfall Mjøllia - Håkshaugen - Langtjerna				

UNDERSØKELSE AV STATENS
BERGRETTHETER

R A P P O R T 8/75

Befaring av statens kisanvisninger i
RANAFELTET
RANA, NORDLAND
25. - 28. august 1975

Sverre Svinndal
geolog

Søndag 24. august

Reiste fra Bodø til Mo i Rana.

Mandag 25. august

Traff Cramer, som avtalt og vi dro på ettermiddagen med Cramers bil for å se på Malmhaugen gruve og skjerpene kalt Plura I, II og III.

Bilte til Malmbekken.

Gruveområdet ligger mellom de to veiene som går Ø-over på hver sin side av Malmbekken gård. Den venstre veien fører fram til selve gruveanleggene hvor det er drevet inn en grunnstoll, mens selve malmdraget med en rekke skjerp og gruveåpninger ligger oppe i åsen mot S.

Det er ikke utført sikringsarbeider i dette området som har en rekke til dels farlige gruveåpninger.

Det er store vegetasjonsfrie partier her p.g.a. kis og surt vann som renner ut fra dette området. Selve malmdraget er flere hundre meter langt, og malmen er hovedsakelig svovl-kis av Båsmotype.

Bilte tilbake igjen og forsøkte å finne skjerpene som Hembre har kalt Plura I, II og III, men selv etter hans anvisning og kartskisse var det umulig å finne skjerpene. Jeg fant hans utgangspunkt i veien, en S malt på fjellvegg i veikanten ca $1\frac{1}{2}$ km fra veikrysset.

Bilte videre til Berg og så litt på forholdene her, men var ikke nede på gården ved selva malmen. Rana Gruver har hittil ikke utført de planlagte røskingsarbeider i dette området.

Tirsdag 26. august

Befaring på Reinfjellet.

Bilte til der nyveien kom inn på gamleveien og ca $1\frac{1}{2}$ km videre til en liten vei mot S og parkerte der.

Gikk hovedveien litt tilbake og fant merket for skjerp 1 malt på fjellet i veikanten. Merket er nesten utvisket. Aluminiumsmalingen har stått meget dårlig.

20 m Ø for merket er det skutt for en stikkrenne og her står det en $\frac{1}{2}$ m mektig, forholdsvis massiv kissone med noe impregnasjon på begge sider. Det er hovedsakelig svovelkis, men muligens

også litt Cu-kis.

Strøket er Ø-V og fallet forholdsvis flatt mot V. Sidebergarten er gneis, gneisglimmerskifer og amfibolittisk gneis, tildels granatrik og en spredt impregnasjon med kis finnes over en ganske bred sone, karakterisert ved en brunfarge p.g.a. rustdannelse.

50 m på N-siden av veien og 50 m Ø for hytte er det første skjerp. Her står en gammel bolt, men ingen andre merker. Her er det en kvartsrik gneis med noe kis og litt kompakt-kis av Båsmo-type. 10, 20 og 25 m videre er det små røsker med de samme forhold som ved foregående.

Ned mot en liten bekk, ned for hytta er det et nytt skjerp med litt kis av Båsmo-type som smuldrer meget lett opp.

Til neste røsk er det ca 20 m, og her står det en bolt og merke 4 malt med rødt på fjellveggen.

10 m videre er det en ny bolt.

Hembres merke 2 og 3 var ikke å se. Antakelig er aluminiumsmalingen forsvunnet.

Fram mot et lite tjern er det ingen røsker, men i SV-enden av tjernet ligger et skjerp helt i strandkanten, og her står det en gammel bolt, men det er ikke noe annet merke å se. Mineraliseringen er hovedsakelig svovelkis av Båsmo-type.

50-60 m videre i V-lig retning er det et noe større skjerp, merket med bolt og tallet 2 malt med rødt på fjellet. Vesentlig svovelkis.

Det er sannsynlig samme kissone vi har gått langs hele veien.

Det er flere små skjerp V-over mot dam og hytte. Hytteeieren har demt opp vannet her. 20 m på nedsiden av dammen er det et skjerp og her er det merket 6 med blå maling, 10 (eller 1 og en rund ring) med rødt og 5/71 med aluminiumsmaling i blått felt, og det står også en gammel bolt her.

Det er utført endel skjerpingsarbeider i området nedover langs elva med en liten steintipp og rester etter gammel skinnegang. Mineraliseringen er hovedsakelig svovelkis, muligens med litt Cu-kis og sinkblende. Tok med 2 prøver.

Skjerp 7 og 8 merket med blått, ligger et stykke lenger V ved en hytte hvor det er en ny "amatørdam". Skjerp 7 ligger på

nedsiden av dammen.

Ettersom disse demningene ligger i dreneres fra kissonen og fører sterkt surt vann som særlig ved den øverste dammen har drept vegetasjonen. Hytteeieren har tappet ned dammen noe og forsøkt å kalke rundt strandkanten.

Demningene er farlige og et plutselig brudd av demningene kan ~~net~~ føre til skader bl.a. av en hytte på nedsiden av den nedre dammen.

På Hembres skisse er det tegnet to soner, men for meg ser det ut til at alle de skjerpene vi har gått langs ligger etter en og samme kissone.

Det er mange hytter rundt om i området.

Bilte videre ca 4 km og tok veien opp til Mossgruva. Det har vært en omfattende gruvedrift her med åpne brudd, synker og stoller.

Synkene er inngjerdet med nye gjerder av standard-type.

I en synk (eller et dagbrudd) merket med 71, står det i N-veggen igjen en del grovkornig kismalm av Båsmo-type. Malmen er her flere m mektig, muligens lokalt p.g.a. foldinger. Malmen ser ut til å stå steilt.

Tok prøve hvor kismineralene sees å følge foldingsstrukturene.

Det finnes 2 malmtyper her:

1. Båsmotype, grovkornig svovelkis som lett ryr fra hverandre.
2. Mer massiv type (muligens med noe magnetkis) med mørke hornblende-krystaller (?)

Tok noen prøver av type 2.

Det er store rustavsetninger her og mye surt vann som renner ut fra dette området. Jeg fant igjen merkene 71, 72 og 73.

Gikk så inn på Raudfjellet til skjerpene kalt Termos.

Skjerpene merket 8, en vannfylt synk, er det største av skjerpene. Her er det svovelkis av Båsmo-type med kvarts og mørk hornblende.(?) Noe magnetkis og muligens litt Cu-kis og sinkblende.

På Håkons gang er det også en liten vannfylt synk (som foregående.

Gikk dette draget videre SV-over til skjerp merket 74. Det var flere små skjerp etter sonen.

Gikk så SV-over til Rausandhaugtjern og opp på Rypptinden, hvor det er en del småskjerp i et Ø-V-gående malmdrag med svovelkis av Båsmo-type. Det er også her en del magnetkis, og det er muligens den som er årsak til den intense rød-brune rustfargen en har i dette området, og som spesielt er markert i Rausandhaugen på SØ-siden av vannet.

Skjerpene i dette området er små og uten interesse.

Onsdag 27. august

Skistua-, Breifonn- og Vassfall-skjerpene.

60-70 m Ø for Skistua er det et par små skjerp eller røsker hvor det i det ene er en merkebolt. Strøket er Ø-V og bergarten er en diorittisk gneis som i en smal sone er impregnert med kis. Mineraliseringen består av svovelkis, blyglans, Cu-kis og sinkblende.

Det er en helt annen malmtypen enn den jeg har kalt Båsmo-type. Malmtypen her ved Skistua kan nærmest karakteriseres som en Bleikvasslitype.

Det er flere småskjerp både mot Ø og V på den samme sonen. Det er ingen vegetasjonsforgiftning å se i dette området.

Gikk en sti S-over opp til malmdraget med Breifonn gruver. Denne malmsonen stryker også Ø-V og ligger ca 600 m S for Skistua.

Oppe på et platå V for stien er det rester etter et gammelt hus, og her ligger en del malm med sterkt rusten magnetkis med litt kopperkis, blyglans og sinkblende.

Lenger V er det et skjerp med en gjenrast synk i en fjell-skråning. Malmen her er mer massiv enn ved Skistua og består hovedsakelig av magnetkis med litt Cu-kis, sinkblende og blyglans.

I skjerpel sees en massiv malmsone med impregnasjon vesentlig av sinkblende i sidebergarten. (Tok prøve)

I samme sone litt lenger Ø, 100 m S for trig.punkt 295, er det også et ganske stort skjerp med samme mineralisering som foregående. Det er her en magnetkismalm som tildels er meget

rik på Cu-kis. I enkelte soner sees også mye blyglans.
Tok prøver.

Gikk etter strøket Ø-over mot Vassfall gruver. Kom fram til anleggsveien ved tipp og tunnelinnslag for kraftverksutbyggingen. Her sees et par små skjerp.

Gikk videre Ø-over og litt oppover i lia ca 1 km og kam fram til et gruveområde hvor det har vært drift med flere stoller og gruveinnslag.

I hovedinnslaget sees den massive malmen å være ca 1 m mektig med en del smalere ganger i hengen hvor en også har en sone med kvarts på ca $\frac{1}{2}$ m.

Av malmtyper finner en på tippen:

1. Ren magnetkis - kopperkismalm av samme type som Breifonn.
2. Forholdsvis ren svovelkismalm av Båsmo-type.
3. Kisimpregnasjon i en diorittisk gneis.
4. Blyglans i kvarts. (Prøver)

Fortsatte langs malmdraget tilbake mot V og kom forbi et skjerp hvor det lå malmprøver med noe mere sinkblende enn ved hovedgruva.

Det er også kvarts i tilknytting til malmen her.

Torsdag 28. august

Mjøllia - Håkshaugen - Langtjerna.

I følge Søvegjartos kart ligger dette malmdraget i gneis-glimmerskifer i tilknytting til en smal, men lang og utholdende sone av karbonatglimmerskifer tildels med apatitt-rik magnetittimpregnasjon.

Kjorte opp til vestre svingen på veien opp til Fagerli og Einmoen og gikk en sti Ø-over til Langtjern.

Ca 100 m forbi den hytta som ligger midt på vannet er det et ganske stort skjerp drevet langs etter strøket, men det er meget sparsomt med malm å se på tippenen ned mot vannet og inne i bruddet.

En finner noen prøver av en "avfarget" rødlig, lys og fin-kornig bergart med litt Cu og Zn.

Framme ved veien der vi parkerte bilen er det et skjerp med berghaller ned mot veien. Heller ikke her er det nevneverdig malm å se.

Gikk sonen videre mot V og kom til et ganske stort skjerp merket E 3. Her var det en del sinkblende å se, særlig i striper, noe liknende malmen i Ravnåsen. På en av berg-hallene finnes det en meget pen sinkmalm med litt Cu.

(Tok prøver)

Gikk etter malmsonen videre V-over og fant en del små skjerp uten malm av betydning.

Bilte tilbake til riksveien og tok vei NØ-over for å se på Flatlia-skjerpene. Disse ligger på åsen ovenfor gården Flatlia.

En vannfylt synk er merket ES 30/54 og E 6.

Her er det en amfibolittisk bergart med magnetkis og noe Cu-kis.

I dalsøkket på N-siden av synken er det tegn til en noe eldre skjerpning, og her er det en del malakitt å se.

I følge Søvegjartos kart ligger disse skjerpene også i samme geologiske horisont som Langtjern - Håkshaugen - Mjøllia.

Trondheim, den 4. november 1975

Sverre Svinndal
geolog